

28.09.2026
Naleraq

UKA2026/91
Mette Arge-Hammeken

Nunavut peqatigalugu pisortatigoortumik ataatsimoorussamik suleqatigiiffimmik pilersitsinissamut Naalakkersuisut Inatsisartoqarfirmilu Siulersuisoqarfik Nunavummi inatsisartunut naalakkersuisuinullu saaffiginnissuteqarnissaannik piumaffigeqqullugit Inatsisartut aalajangigassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aki-Matilda Høegh-Dam, Naleraq)

Siullermeerneqarnera

Siullermik Naleqqamiit Inatsisartunut ilaasortaq Aki-Matilda Høegh-Dam siunnersuuteqarneranut qujaffigaarput.

Kalaallit Nunaata Nunavullu akornanni pisortatigoortumik ataatsimoorussamik suleqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu siunnersuut ullutsinni pissutsinut naleqqulluinnartutut Naleqqamiit isigaarput.

Kalaallit Nunaat Nunavullu Inuit nunarsuarmi najugaqarfiisa annersaasa ilagaat. Immap akunnitsinniittup taamaallaat avissaarteqqavaatigut, kisianni oqaluttuarisaanerput, kulturipput, oqaatsigut, ilaqtariissutsigut kiisalu piniarnermik aalisarnermillu inuuniuteqarnerput qangaaniilli ataqatigiissittuartaarpatigut.

Taamaattumik Kalaallit Nunaata Nunavullu suleqatigiinnerat eqqartoraangatsigu politikkikkut suleqatigiinneq kisiat pineqarneq ajorpoq. Inuit qangaaniilli imminnut ataqatigiikkaluarlutik imminnut ungasittut siunissami qanoq qaninnerusumik suleqatigiisinaanerat aamma pineqartarpoq.

Ullumikkut Issittup nunarsuarmi politikkikkut pingaaruteqarnera annertusiartorpoq. Nunatsinni innuttaasut tamatta tamanna maluginiarsimassavarput. Kalaallit Nunaat nunarsuarmi annertusiartuinnartumik sammineqarpoq, nunallu pissaanilissuit Issittoq isumannaallisaanikkut, pisuussutitigut, angallannikkut, niuernikkut aningaasarsiornikkullu annertunerusumik soqutigisarilerpaat.

Siunnersuut una suliaralugu paasissutissarsiorninni apeqquq ataaseq eqqarsaatinni uteqattaarpoq:

Issittoq nunarsuarmi pingaaruteqarneruleriartortillugu, Inuit uagut nammineq qanoq peqataassagatta, qanorlu nammineq siunissarput pillugu aalajangiinerni sunniuteqassagatta?

Uannut akissut ersarippoq: Inuit peqataatinneqartussaapput, sunniuteqaqataasussaallutillu.

Taamaattumik Naleqqamiit isumaqarpugut Issittumi innuttaasut pillugit aalajangiisoqassanngitsoq innuttaasut peqataatinngit.

Naatsumik oqaatigalugu:

Inuit pillugit oqaloqatigiinnerit Inuit peqataatinngit ingerlanneqartassanngillat.

Nunavut Kalaallit Nunaallu aap suleqatigeereerput. Tamanna nalunngilarput.

Naalackersuisut akornanni isumaqatigiissutit aamma ilaatigut pioreerput, aammalu aalisarnek pillugu immikkut suleqatigiittoqarluni. Tamakku soorunami pitsaasuupput. Kisianni siunnersuut manna allamik pingaarutilimmik siunertaqarpoq, tamannalu immikkoortillugu isigineqartariaqarpoq.

Siunnersuutigineqartoq Naalackersuisut akornanni suleqatigiinnerinnaanngilaq.

Siunnersuutigineqarpoq Nunavut Kalaallit Nunaallu Inatsisartuisa Naalackersuisuisalu akornanni ataavartumik pisortatigoortumik suleqatigiiffeqalernissaq.

Tassa imatut paasillugu Naalackersuisut akornanni attaveqarnerup saniatigut innuttaasut qinigaasa akornanni toqqaannartumik politikkikkut attaveqarnek aamma tassani nukittorsarneqartussaagami, ullutsinnimi tamanna pisariaqarnerulersimavoq, pisariaqariartuinnarlunilu.

Nunavut 2026-mi Kalaallit Nunaannut tapersersuinerminik erseqqissumik nalunaaruteqarpoq, aammalu Kalaallit Nunaata Nunavullu kulturikkut, oqaatsitigut ilaqutariinnikkullu qanimut attaveqarnerat naqissuserlugu.

Taamaattumik isumaqarpugut attaveqarnerput aatsaat ajornartorsiortoqaraangat imaluunniit nunat allat Issittoq immikkut soqutigileraangassuk nukittorsarneqartassanngitsoq.

Uagut nammineq siulliulluta Inuit akornanni attaveqarnerput aaqqissuullugulu nukittorsartariaqarparput.

Suleqatigiinnermi sammisinnaasagut amerlaqaat: Ilinniartitaaneq, oqaatsit kulturilu, inuusuttut, aalisarneq piniarnerlu, inuussutissarsiornikkut ineriartortitsineq, angallanneq, attaveqaatit, ilisimatusarneq, silap pissusiata allanngoriartornera kiisalu Issittumi innuttaasut soqutigisaat. Innuttaasuni peqataatsitsineq allallu.

Nunavut Kalaallit Nunaallu Inuit inuiaqatigiiffigaat, aammalu ilaatigut assingusunik apeqqutiniq suliaqarput. Assersuutigalugu oqaatsitta kulturittalu kinguaariinnut ingerlateqqinneqarnissaat, inuusuttut sorlaqarfitsik attatiinnarlugu nutaaliaasumik inuiaqatigiinni periarfissaqarnissaat, kiisalu pinngortitaq ataqqillugu pisuussutiniq atuinissaq. Taamaattumik Nunavut Kalaallit Nunaallu immitsinnut tarrarsorfigisinnaapput – tassa misilittakkatsinnik avitseqatigiilluta, iluatsittut ilinniartarfigalugit aammalu ajornartorsiutinut aaqqiissutissanik isumassarsioqatigiilluta.

Naalakkersuisut akissuteqaamminni Nunavut Kalaallit Nunaallu akornanni suleqatigiinnerit assigiinngitsut pioreersut tikkuarpaat. Ilisimavagut, tamannalu soorunami pitsaasuuvog. Kisianni Naleqqamiit isumaqarpugut suleqatigiinnerit pioreersut siunnersuutip pisariaqannginneranut tunngavilersuutigineqarsinnaanngitsut. Paarlattuanik, suleqatigiinnerit pioreersut takutippaat Nunavut Kalaallit Nunaallu akornanni suleqatigiinnissamut pitsaasumik tunngavissaqareersoq.

Taamaattumik apeqqutigerusuppara:

Suleqatigiilluarneq pioreersoq tunngavigalugu, sooq Inatsisartut Naalakkersuisullu peqataaffigisaannik ataavartumik pisortatigoortumik suleqatigiinneq suli nukittorsarneqarsinnaassanngila?

Siunnersuutip suleqatigiinnerit pioreersut taarserniarsarinngilai. Pioreersut atorluarlugit alloriarneq tulleg tiguneqarnissaa pineqarpoq.

Suleqatigiinneq isumaqatigiisummik atsiorterinnarmi unissanngilaq; piviusumik ingerlanneqassaaq, innuttaasunullu iluaqutissartai malugineqarsinnaassallutik.

Kalaallit Nunaata siunissaa pillugu nunarsuarmi oqallinnerit annertusiartorput. Issittup siunissaa pillugu politikkikkut aalajangiinerit aamma annertusiartorput.

Taamaattumik Inuit akornanni toqqaannartumik politikkikkut attaveqarnerup suli annertunerusumik nukittorsarnissaa maanna aamma piffissanngorpoq.

Nunat allat suleqatigisinnaavagut, aamma suleqatigisariaqarpavullu.

Kisianni tamatumunnga peqatigitillugu Inuit uagut nammineq akornanni suleqatigiinnerput nukittorsartariaqarparput.

Imminut ilisarisisanerput, immitsinnut ilinniarfigeqatigiinnerput aammalu misilittakkatsinnik avitseqatigiinnerput nukittorsaataasinnaavoq.

Nunavut Kalaallit Nunaallu qangaaniilli atapput.

Maanna attaveqarneq taanna politikkikkut aamma nukittorsarneqarsinnaavoq.

Taamaattumik Naleqqamiit siunnersuut taperserparput, ataatsimiititaliamilu suliarineqarnissaa qilanaaralugu.

Qujanaq.